

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Acta Ecclesiae Mediolanensis

Actorvm Ecclesiae Mediolanensis, Pars Tertia - In Qva, Liber Memorialis Ad
populum Ciuitatis, & Dioecesis Mediolanensis, A Beato Carolo Borromaeo
Titvli Sanctae Praxedis compositus continetur

Borromeo, Carlo

Brixiae, 1603

Nascitur Carolijs fit Abbas, et iurisconsultus. cap. 2

urn:nbn:de:hbz:466:1-10502

christianæ reipublicæ utilitas postula-
bat, lōge, multūq; sint ab eo superati.

Nascitur Ca-
rolus fit Ab-
bas, & iurif.
consultus.
CAP. II.

Natus est Carolus in arce Aronæ,
postridiē Cal. Octobris anno salutis
M. D. XXXVIII. quem adhuc pue-
rum, clericali vestitu, ad eius mores
valde accommodato, pater indui cu-
rauit. A primo ætatis tēpore non ob-
scura solidę pietatis signa dedit. cum
enim tempus, quod dabatur literarijs
exercitationibus vacuū, socij in pue-
rilibus ludis ponerēt; ipse diuino cul-
tui multò libentius, eo spatio operā
dabat. vagabantur alij per urbem ani-
mi gratia: ille verò, de eorū se socie-
tate subducens, vel religiosiores ec-
clesias adibat, vel domi pię præcabat,
& diuini cultus imaginem quandam,
paruis altaribus constituendis ornan-
disque puerili quodā pietatis studio,
& oblectatione referebat. Cum ætate
paulò magis procisset; ecclesię san-
ctorū Gratianiani, & Felini Aronēsis
sacerdotium, Abbatia nomine, quod
dudum in familia Borromeia perman-
nebat, accepit. Atq; cum humaniori-
bus literis satis operæ dedisse videre-
tur; Ticinum, vt ciuiliū legum, & sa-
crorum canonum studia coleret, sese
Patris iussu contulit. Tantula ætate
cū esset sacerdotij sui fructus sacros
esse reputans; quorū sibi, vtpote Ab-
bati, Deo reddenda ratio esset; patrē,
cuius alioqui voluntati obsequi dili-
gēter studebat, modeste monuit, qui
vnā cum ceteris facultatibus suis ad-
huc Abbatie res dispensabat: minimē
id sibi iustum, neutriusq; saluē cōsen-
taneum videri; qui fructus sibi super-
essent, eos in rem familiarem conuer-
tij; ac non potius dari pauperibus. qd
pius pater, tantum abest, vt molestē
acceperit, vt filij religione, præclara-
que indole lætus, ac præ gaudio la-
chrymans; administrationem ei sine
mora reliquerit. quod si patri aliquid
ex ijs, necessarij tūptus causa, opus
erat; mutuum dabat filius; quod ei po-
stea, vel egenis restitueretur. Ticini

nec ab æqualium suorum vitæ cultu
abhorruit; & pietatem, honestatemq;
coluit diligenter. Ne insignes in lite-
ris progressus habere videretur; inge-
nij motus ad explicandum haud latis
expediti faciebant. Nuper ex eius so-
cijijs quidam narrabat: eo se tempore
sēpius Caroli patientiam esse admira-
tum; quod neque aduerso aliquo ludi
euentu, neque famuli cuiusquā igna-
uiā commot⁹, quidquam faceret, aut
loqueretur vmq; quā, quod contume-
liam, aut liberiolem indignationem
præ se ferret; eluxisse quoq; in eius
moribus addebat animum excelsum,
ac mētem ab humanis cupiditatibus,
ambitioneque alienam. cum ei vlti-
mo ferē iuris studiorum tēpore, Io.
Angelus Cardinalis Medices auun-
culus Abbatiam Romanianam contu-
lisset, & præterea Caluentianum, vt
appellant, Prioratum; de collegio ex
ijs opibus Ticini constituendo iam
tū cogitare, ac loqui cœpit: seque
aiebat, modico sumptu, procul huma-
no splendore, etiam turē vitam liben-
ter acturum; modo talis collegij cō-
modum, atque ornamentū familię, pa-
trijq; afferret suę: quod alia ratione
postea præclare factum vidimus. eam
animi moderationem, atq; æquabili-
tatem, haud maxima præsertim inge-
nij celeritate coniūctam, quidā quasi
tarditatem, abiectiōemque despice-
re videbantur: cum tamen & ipsius
adolescencię acta non obscure, &
posterioris temporis res gestę multo
illustrius, longe aliter se rem habuis-
se demonstrarint; at enim moderari
animo capi caducis rebus; & que ve-
rē magna sunt, rei que publicę utilia
amare, & querere; non tardi, vel abie-
cti, sed præstantis ingenij est. Nō con-
fecerat Abbas iuris disciplinæ cursū,
cum eius pater ex hac vita migravit,
annos natus quadraginta septem. qua
de re, licet Federicus frater esset na-
tu maior; rerum familiarium sum-
ma, propter prudentiam, moruna-
que

que gravitatem ad eius iudicium redijt: quam curam, ea cum laude gessit cum fororum gubernatione coniunctam; vt si quemadmodum Apostolus monet; ab administratione domestica ducamus argumentū; ecclesiā quoque illi quandoque recte committi posse, iam tum liceret facile iudicare. Ad continuanda iuris scientiæ studia, impedimētū aliquid Abbati eiusmodi administratio sine dubio attulit: sed ob id quoque intermittendus fuit iuris discendi labor; quod studiorum suorum cursus cito conficiendi desiderio, quasi aestu quodam, ad vigilias, & nimias literarum occupationes delatus, in periculosam valetudinem, pituita ex capite distillante incidit; quæ curationem procul à libris omnino postulabat. ea pluribus mensibus temperantia fere, commodaque vitæ ratione Mediolani adhibita; quamquā grauius malum, fortasse etiam vitæ discrimen, auertere visa est; non effecit tamen, quin pituita itidem flueret vsque ad postremos fere illius vitæ annos, quo tempore illa assiduo ieiunio valde imminuta, in prouerbij fere consuetudinem Caroli remedium induxit. dū curaretur, à medicis præscripta musici cantus oblectatione, quæ naturam tamen erat ei valde iucunda, eo temporis spatio tantum utebatur, quod medicinæ causa ij necessariū iudicauerāt. ac ea tum verecundia fuit; vt si quid carminum canēdum esset, quod ad lasciuiam pertineret; reijciendum ille quidem curaret prius, si animaduertisset; sin alitem, verba saltem ommitteret; vocumque modos tantum exprimeret. digna certe, clerico modestia; quemadmodum ea quoque quod rogatus, vt pilæ ludū in paternæ domus platea spectaret; ad ianuā fenestramve ita consistere recusabat, vt à cæteris spectatoribus videri posset. At disciplinæ sacræ studium non mediocriter ostēdit, in veteribus monachis quibusdā ecclesiæ suæ Aronensis

Pars III.

corrigen- dis. qui quidem à beati Benedicti instituto tam longè aberant; vt vix ipsius monastici vestitus vestigium retinerent. quorum licentiam, cum sibi minimè ferendam adolescēs Abbas iudicaret; alios victus asperitate, alios arcta custodia puniuit, & in officio continuit: quamquam nullo eius generis tūc proposito exemplo, quod sequeretur. Quinto, ex quo iuri studere cœperat, anno exacto, vt iuris vtriusque peritus, doctoris insignia publicè Ticini suscepit; Francisco Alciato tradente, qui discipuli officio postea Cardinalis creatus est.

Obitu Pauli quarti, vacabat eotē-
pore Pontifice Romana Sedes. tum Cardinalis Medices Margaritæ frater, electus est; & Pius eius nominis quartus appellatus; anno salutis M. D. LX. ineunte. Allato Mediolanum nuncio; ad duos Comites, vt Pontificis sororis filios, salutandos, domum conuenere statim Magistratus, ciuitatisq; principes; cognati, vt fit, noti que omnes. sed illos neq; spei magnitudo, nec elata cogitationes impediunt; quin sese pie colligentes, Deo gratias agerent; & peccata sua confessi, sanctissimāq; sumpta Eucharistia, christianum iacerent status eiusmodi fundamentum. Federicus sine mora Romam contendit. Carolus paucis interiectis diebus, Pontificio iussu accersitus, secutus est. Alterius sororis filios Pontifex habebat, Marcum postea Cardinalem, & Annibalē, Sitticos, Altaempsij Comites; Serbellonos item cōsobrinos; quos omnes dilexit, magnisq; honoribus, & amplitudinis Pontificiæ beneficijs auxit: sed hos tamen præcipuè sibi ornandos ille constituit. Federicum statim quibus potuit maximis, ditionis ecclesiasticæ titulis ornauit; qui Philippi quoque Hispaniarum Regis liberali voluntate, opibus, atque honoribus valde honestatus est. Carolum Prothonotarium

Fit Card-
nalis, & Ar-
chiepisco-
pus Medio-
lani.

CAP. III.

Aa 3 pri-